DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.
Voor den geheelen jaargang voor Soerabaya f 15.—
Idem franco per post. „ 17.—
Voor den eersten halven jaargang voor „ „ 7.50
Idem franco per post. „ 9.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

MAANDAG 22 JUNIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.
De prijs der ADVERTENTIEN is f 1.— voor elke TIEN WOORDEN: behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 50. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS H. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1857.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

Van den 17den *Junij* 1857, No. 48.

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal, van 13 Junij 1857 no. 53, is aan William Pride, werktuigkundige op de fabriek Wonolangan (residentie Probolingo), verleend een, tot uitsluitende gebruikmaking strekkend, oktrooi (no. 24 van het register), voor den tijd van vijf jaren, op de uitvinding van een werktuig voor het opzetten en afnemen met weinige kracht van cijlinders en andere zware ligchamen (Lifting apparatus for heavy weights more particularly as applied to sugar mills.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst; de ambtenaar ter beschikking van den gouverneur van Sumatra's Westkust C. F. E. Praetorius.

BIJ HET BESTUUR OVER DE PROTESTANTSCHE KERK IN NEDERLANDSCH-INDIE.

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, als lid. mr. F. L. Anthing, onder dankbetuiging voor de als zoodanig door hem bewezen goede diensten.

BENOEMD:

Tot lid G. F. de Bruijn Kops, luitenant ter-zee der eerste klasse, onderhavenmeester te Batavia.

BIJ DEN RAAD VAN JUSTITIE TE AMBOINA.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit de betrekking van lid, dr. O. G. J. Mohnike, eerstaanwezend officier van gezondheid, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten.

BENOEMD:

Tot lid, de kapitein, kommandant der artillerie in de Moluksche Eilanden, H. W. Lindwurm.

GOEDGEKEURD:

dat door den Direkteur der Kultures.

BIJ HET KADER DER LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES.

ZIJN OVERGEPLAATST:

Van de residentie Samarang naar de residentie Probolingo, de kontroleur der tweede klasse L. K. J. Geij van Pittius.

Van de residentie Probolingo naar de residentie Samarang, de kontroleur der eerste klasse F. Klein.

(*Voor het land.*) De Resident van Soerabaya, maakt bij deze bekend, dat op Vrijdag, den 17den Julij aanstaande des morgens ten 8 uur, in den dalem van den Regent van Soerabaya, met inachtneming van het voorkomende, bij het Reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 No. 67) publiek bij afslag zal worden uitbesteed, de levering gedurende het jaar 1858 van victualie voor de Gouvernements schoeners en kruisbooten te Soerabaya en Grissee gestationeerd, alsmede de behoefte voor de verschillende departementen, de posterijen, politie, djaijang secars, pradjoerits, gevangenen, kettinggangers en bannelingen te Soerabaya, Grissee en Modjokerto, de van Gouvernements wege in het hospitaal te Soerabaya, verpleegd wordende publieke vrouwen. en zulks op de voorwaarden opgenomen in de *Javasche Courant* van den 10den Junij 1857 No. 46 en die dagelijks met uitzondering van zon- en feestdagen ter lezing zullen liggen ter Secretarie der Residentie.

Gegadigden worden verzocht hunne inschrijvings-billetten met inachtneming van het bepaalde bij art. 19 der voorwaarden vóór of uiterlijk op den dag der uitbesteding aan hem Resident te doen geworden en bij de uitbesteding in persoon, dan wel bij gemagtigde tegenwoordig te zijn.

SOERABAYA, 18 *Junij* 1857.

De Resident.
Bij afwezigheid,
De Assistent Resident,
J. J. MODDERMAN.

(*Voor het land.*) De Resident van Soerabaya maakt bij deze bekend, dat op Woensdag den 24sten dezer des morgens ten 10 ure, ten zijnen bureele, in het openbaar, op nieuw zal worden uitbesteed, het transport van het 1e. perceel zout groot 200 koyangs van de Hoofddepôtpakhuizen te Sumanap naar Bandjermassing, en van het 1e. perceel steenkolen groot 350 ton, van Bandjermassing naar Soerabaya, en zulks op de voorwaarden vermeld in de advertentie van den Directeur der producten en civiele magazijnen, dd. 10 dezer, geinsereerd in de *Javasche Courant*, dd. 13 dezer, No. 47.

Gegadigden worden verzocht, hunne inschrijvings-billetten vóór of op den dag der uitbesteding in te dienen en daarbij in persoon, dan wel bij gemagtigden, tegenwoordig te zijn.

Bij afwezigheid komen hunne billetten ook in aanmerking, mits de inschrijving perceelsgewijze en overeenkomstig de voorwaarden gedaan zij.

SOERABAYA, 18 *Junij* 1857.

De Resident voornoemd,
Bij afwezigheid,
De Assistent Resident,
J. J. MODDERMAN.

(*Voor het land.*) De resident van Soerabaya brengt bij deze ter kennis van belanghebbenden, dat op Maandag den 20 Junij aanstaande, te Podjok nabij Grissee, voor rekening van den lande, in het openbaar zullen worden verkocht: 6562 stuks verschillende, voor 's lands dienst afgekeurde balken, dolken en andere houtwerken.

SOERABAYA, 19 *Junij* 1857.

De Resident voornoemd,
Bij afwezigheid.
De Assistent Resident,
J. J. MODDERMAN.

Toewan resident di Soerabaya, kasie taoe dengen inie, pada harie Senen tangal 20 boelan Djoeli jang dateng inie, di Podjok di deketnja Grissee nanti di djoewal di lelang 6562 bidjie segala roepa balok, dollok dan lain kajoe kajoe jang tida terpakee lagie pada pakerdjahan goverment, itoe lelang di atas onkos goverment, adanja.

Voor de vertaling
VAN DEN BERG.

(*Voor het land.*) De ondergeteekende algemeene ontvanger te Soerabaya, als belast met de perceptie der middelen, maakt bij deze bekend, dat de eerste termijn van de belasting der verponding over het loopend jaar, voor ultimo Junij dezes jaars zal moeten zijn aangezuiverd, en dat tot den ontvangst dier belasting dagelijks van des morgens acht tot des namiddags een ure (zon- en feestdagen uitgezonderd) zal gevaceerd worden, ten zijnen kantore, wordende de belastingschuldigen mitsdien herinnerd, om voor ommekomst van dezen termijn de belasting te voldoen, ten einde niet te vervallen, in de bij de wet bepaalde boete.

SOERABAYA, 19 *Junij* 1857.

De Algemeene Ontvanger,
F. W. SPANGENBERG.

ROOMSCH KATHOLIEK ARMEN-BESTUUR:

Ingevolge besluit der Hooge Regering dato 8 Mei 1834 zal de drie-maandelijksche huis-kollecte over het tweede kwartaal van het jaar 1857, gehouden worden op *Donderdag den 25 Junij en de volgende dagen.*

Namens het Roomsch-kath. Armenbestuur,
De Voorzitter,
C. J. H. FRANSSEN.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op Dingsdag den 23sten Junij.

Voor de toko van de heeren B. J. van Eck & Co, aan de Kaliemaas.

Op Woensdag den 24sten Junij.

Voor het pakhuis van de heeren Adam & Co, aan de Kaliemaas, en uitbesteding ten kantore van den Resident alhier.

DEINE-MEU.

Novelle van J. J. CREMER.

(*Vervolg.*)

Naauw had de groote klok, die in de huiskamer van *'t Uiversnest* stond, het vierde uur na middernacht doen hooren, toen er beweging in het duistere geitenhok kwam. De man die er op stroo lag, en vervaarlijk had geronkt, wreef zich de oogen, rekte zich op een ontzettende wijze, en bromde eindelijk een: Woar bin'k?" Uit den zwaren roes ontwaakt; kostte het hem heel wat inspanning om zich op te heffen, ten einde zich het antwoord op die vraag te bezorgen. Eindelijk gelukte het hem, en, op een reet toetredende waardoor het aanbrekende morgenlicht boorde, onderzocht hij met een bevende hand, of het hem zou gelukken uit dit donkere verblijf te geraken, waarin hij zonder zelfbewustzijn gebragt werd.

Links was de reet, en regts heurde ie geproat. Dan goai'k zoover mit, Anneke," klonk het, en tegen dai dan gemolken hebt, za'k wel weer oan de weerd zin, dan goan we ook zoam weerum."

„Goed Paul," sprak een vrouwenstem, moar tuk dan niet als te lang, went ie weet wel, dat Deine geerne het, da'k 'r bij tieds weer bin."

Paul! Deine! ! De man in 't geitenhok luisterde scherper en had wel door de planken heen willen zien.

„Wacht jong," sprak Anneke weder, 'k mot de melkkan nog op den rug hebben; help is..."

En toen hoorde de man verder een gestommel met het koperen melktuig en verder de woorden van Paul: Loat 'r nou ééne melkdern kommen, die 'r zoo helder en kloar as Anneke uitziet," en verder na eenige oogenblikken stilte, Anneke's woorden: Schei uut Paul! ge wordt mien als te astrant af"; en daarop van hem: Och mien snuupertje, 'k wor ook hoe langer hoe gekker," en eindelijk op eenigen afstand nogmaals de stem van Paul: Geurt, ge mot zoo stond moar is zien, of die zuuplap zien roes het uutgesloapen."

„Die zuuplap!!" bromde de man in 't geitenhok. Paul, Deine Woesting!! Verrechtig, 'k zie op *'t Uiversnest.*"

Ja, hij was op *'t Uiversnest.* Hij had er binnen gewild, de beschonkene, maar de drank was hem de baas geweest en, waar hij had willen binnen*gaan*, was hij binnen*gedragen.*

Een half uur later zeide Geurt de bouwknecht tot de boerin, dat de kerl, die zien roes uut had, Deine 'n oogenblikske allinnig wou sprèken."

„Gêf 'm 'n kwartje en loat 'm goan," antwoordde Geurt, hie steet 'r op um ou te sprèken."

„Doe 'r 'n botterram bij," hernam Deine, en loat 'm goan; zeg 'm, dat ie dankboar mot zin da'k 'm giesteren oavond niet ophoalen."

Geurt trok de schouders op en ging.

„En ik zeg oe dan, da'k 'r sprèken wil," klonk het eenige oogenblikken later voor de kamerdeur, en eer dat Geurt 't gebèteren kos, stond de kerl uut het geitenhok vlak veur de toafel woaroan Deine zat, die in den biebel las.

Al was Deine-Meu in d'r één en zeventigste jaar, haar gezigt had ze nog best, en toen ze den kerl dus aanzag, kon ze een: Is 't meugelik!" niet weerhouden, want, in den haveloozen man, met de verglaasde oogen en den ruigen baard had ze op sprong Pauls vader, Teunis Dissel, herkend.

„Teunis! Teunis! is 't meugelik," herhaalde de oude vrouw. Gij hier... is 't meugelik! is 't meugelik!!"

„Joa, 'k zie 't verechtig eiges," zeide Dissel, en 'k zie 'r mieseroabel oan toe, ook..."

„Geurt, goa gij moar heer," zeide Deine tot den bouwknecht, die met groote oogen den man aanzag, dien hij niet herkende: as 'k ou neudig heb, za'k oe roepen."

Geurt ging.

„'k Zie doanig in 't achteruut gekommen," hernam Dissel en zette 'n lillik gezigt. Deine-Meu keek noar 't vuur en nam de vuurlêpel, en lei 'm zóó, dat 't moar 'n handtast was, went.... Dissel trok zoo'n ieselig gezigt, en Geurt wou ze niet dat binnen zou wèzen.

„'k Het in d' Oost 'n ongelukkig lêven gehad en..."

„In d' Oost! In d' Oost," riep Deine-Meu, wou ie me leugens op de mou smerren, as of ik nie wiest dai as schandoal in 't groote pakhuus gebrogt zint."

„Hê.....!!" klonk het uit Dissels mond, en 't was hem alsof ie 'n iesbad kreeg.

„'k Zie old, en sinds da'k oe 't lest zag, zelfs veul older geworden," hernam Deine, moar 'k dank God, da'k ze alle vief nog bij mekoar heb. Ge kunt proaten en liegen zoo veul ai wilt, moar 'k weet moar als te goed wa'k weet, en dai van kwoad tot arger ziet gekommen en dai, in steê van oe veurdeil te zuuken, 't beest da'k

Op Donderdag den 25sten Junij.

Voor de toko van den heer H. R. Martens in de Werfstraat.

Op Vrijdag den 26sten Junij.

Voor het pakhuis van de Factory der Nederl. Handel Maatschappij aan de Kaliemaas.

Op Zaturdag den 27sten Junij.

Voor 's Lands marine Pakhuizen, en uitbesteding bij den Luit. kolonel onder-directeur der genie.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:

W. F. VOGELZANG,

met

H. A. TEN CATE.

SOERABAYA, 15 *Junij* 1857. (373)

VENDUTIE

Tegen 2 pCt. Vendu-salaris.

Op Woensdag den 24sten Junij a. s.

Zullen in de pakhuizen van ADAM & Co aan de Kaliemaas, verkocht worden 190 PAARDEN, waaronder vele schoone spannen, pas aangebragt per de *ALFULK* van SANDELHOUT.

(367)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 26sten Junij a. s.

Voor de pakhuizen van de factory der Ned. Handelmaatschappij aan de *Kaliemaas* van LIJNWADEN en DIVERSE GOEDEREN, als BATIK en ADRIANOPEL ROODE SARONGS, LEMENIAS-SLENDANGS, LEMENIAS CHITZEN, AARDEWERK, ENZ. ENZ. (362)

UITBESTEDING.

Op Woensdag den 8sten Julij 1857.

Zal door den Onder-Intendant der 2de klasse, in de 3de Militaire Afdeeling op Java, des ochtends ten 9 ure, ten zijnen bureele in de Heerenstraat te Soerabaya, uitbesteding worden gehouden voor levering van 2000 STUKS SLAGTOSSEN.

De voorwaarden voor deze levering zijn vervat in de *Javasche Courant* van den 25sten Mei a. c. N°. 41 en liggen dagelijks ter lezing van 's morgens 7 tot 12 uren, alsmede zijn nadere inlichtingen te bekomen ten bureele van den ondergeteekende.

De Onder-Intendant voornoemd.

(369) **H. VEMER.**

VENDUTIE.

Op Woensdag den 8sten Julij aanstaande,

IN DE PAKHUIZEN VAN

RUYL CRAMER & CO.

Van diverse COMMISSIE-GOEDEREN, waaronder TWEE goedluidende en expresselijk, voor dit klimaat vervaardigde PIANO'S, voorts zeer soliede IJZEREN BRANDKASTEN, exquise EAU DE COLOGNE, GLASWERK, ENZ. ENZ. (375)

VENDUTIE

Op een nader te bepalen dag zullen worden verkocht, voor rekening van belanghebbenden.

N°. 3, een ANKER-KETTING lang 90 vadm. dik 1 Eng. duim en wegende 51. 2. 10 Cwt.

N°. 4, een ANKER-KETTING lang 90 vadm. dik 1 1/16 Eng. duim en wegende 63. 1. 10 Cwt.

SOERABAYA, **P. KERVEL & CO.**

18 *Junij* 1857. (371)

LOGE DE VRIENDSCHAP.

De Regerend Meester noodigt alle daartoe geregtigden uit, om het feest van SINT JAN te komen bijwonen, op *Zaturdag 27 Junij*, des avonds half zeven uur, in 't locaal bij *Simpang*.

Namens den R. M.

J. HAGEMAN. J. C. z.

(376) *Secretaris.*

VERLOREN

Tusschen *Soerabaya* en *Probolingo*, eene portefeuille inhoudende een Wissel van MACLAINE WATSEN & Co. op gebroeders NOTTEBOHM te Rotterdam groot ruim *f* 1880.— N. C. order ondergeteekende.

De vinder wordt verzocht die toetezenden aan den ondergeteekende en een elk wordt gewaarschuwd daarop geene betaling te doen.

BEZOEKIE, J. A. L. STEIJN PARVÉ.

den 14den Junij 1857. (378)

Het kantoor van den Advokaat en Procureur MR. DE BRUIJN, is tijdelijk ten zijnen huize op den *Grisseesche Weg*. (377)

WORDT GEVRAAGD.

Een KOSTER voor de Protestantsche gemeente te Soerabaya. (372)

KWIKZILVER

Te koop bij **KRAAI** kampong Dapoean ad *f* 6.— per pond. (379)

Een ongehuwd Heer zoekt in, of in de nabijheid der stad, een of twee fiksche kamers.

Opgaven van prijs enz. letter A. bij de uitgevers van dit blad. (365)

HOUTBECKERS, Mr. KLEEDERMAKER, alhier, vertrekt voor eenige dagen, naar Samarang. (374)

Aan het bureau van den Onder-Intendant in de 3de Militaire Afdeeling, kunnen eenige klerken geplaatst worden.

Tractementen worden aan bekwaamheden geëvenredigd. (370)

DEPOT VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.

CORRESPONDENCE MUSICALE DE LA HAYE à *f* 0.10 de pagina.

Een nieuw assortiment Muziek voor Piano, Viool en Zang met acompagnement van Piano ontvangen;

Bij MARTENS & CO.

JAVA-BODE.

Geabonneerden op bovengenoemd blad, die voor het 2de halfjaar wenschen te continueren, worden beleefd verzocht om den abonnementsprijs aan de ondergeteekenden *franco* te doen toekomen. **E. FUHRI & CO.**

SOERABAYA, 11 *Junij* 1857. (359)

Fraaije ronde **Carpetten** en **Alcatieven.**
Tafellampen.
Eetserviezen.
Vergulde, Gebloemde, Wit Porceleinen, Russisch Zilveren, Brittania Metalen en Victoria **Theeserviezen.**
Present glazen.
Present en **Bouillon Koppen.**
Toilet flacons.
Diverse soorten Witte en Gecouleurde **Gordijnfranjes.**
Extra fijne **Neteldoeken** en **Batist.**
Losse Gefestoneerde **Borsten voor Heeren-Hemden.**
Boorden en **Heeren Hemden.**
Gibus Hoeden.

(377) Bij MARTENS & CO.

MET DE MAIL ONTVANGEN.

De DRUKPERS en NEDERLANDSCH INDIE . . .	*f* 2.—
JAMES HODGSON. Eenige opmerkingen aangaande ijzeren schepen. Door F. H. KLEIN.	„ 1,50.
H. MULLER SZOON. De Nederlandsche Katoen-nijverheid en het stelsel van bescherming in Nederl. Indie.	„ 6.—
PROBLEMATISCHE POLITIEK. Het nieuw ministerie en de volksvertegenwoordiging in 1856.	„ 2.—
OPEN BRIEF aan een vriend over de woelingen en de onrust in het vaderland.	*f* 2.—
OPEN BRIEF aan professor N. C. Kist, te Leyden, door J. DE BRUYN.	„ 2.—
ONTWERP van een reglement op de drukwerken in Ned. Indië, met de daarbij behoorende nota tot toelichting.	„ 2.—
STAAT DER NEDERL. ZEEMAGT EN KOOPVAARDIJ-VLOOT, op 1 Jan. 1857.	„ 2.—
NAAM- EN RANGLIJST der officieren van het koninklijke leger der Nederlanden. 1857.	„ 4.—
ALPHABETISCHE NAAMLIJST der Nederl. koopvaardij-schepen, varende op de Indiën, voor 1857. .	„ 2.—
's GRAVENHAAGSCHE RESIDENTIE-ALMANAK. 1857.	„ 10.—
HUMORISTISCH ALBUM. Aan liefhebbers van een vrolijke luim. Afl. 1—16. Per jaarg.	„ 14.—
DE ECONOMIST. Afl. 1.—4 1857. Per jaarg. . . .	„ 8.—
DE NEDERLANDSCHE SPECTATOR van den ouden Heer SMITS. Afl. 1—16. 1857. Per jaarg.	„ 17.—
DE NIEUWE SPECTATOR Krijgs- en geschiedkundig tijdschrift. Afl. 1.—8. 1857.	„ 15.—
DE KINDER-COURANT. 1856—1857. Afl. 1—42. Per jaarg.	„ 12.—
L'ILLUSTRATION. 3 Janv.—18 Avril. 1857. Par année.	„ 36.—
THE ILLUSTRATED LONDON NEWS. 3 Jan.—18 April Pr. annum.	„ 50.—

NOG VOORHANDEN:

ALMANAK en NAAMREGISTER van Nederlandsch Indie.	„ 7.—
NAAM- EN RANGLIJST der officieren bij de land- en zeemagt in Nederl. Indië, 1857.	„ 2.—
NEDERL. INDISCHE ZAK-ALMANAK.	„ 2.—

(206) E. FUHRI & CO.

oe gaf verbrast en verzopen hebt, dai toen in Amsterdam — joa menneke, we lêzen wel geen kranten, moar in de tegenwoordige tied ku 'j d'r toch wel achter kommen — dai in Amsterdam hebt gestolen en dai toen tien joar hebt gebromd, zie, da wee'k allemoal meer as best; moar dai astrant genogt zoudt wêzen, um mien onder d' oogen te kommen, gij Teunis, gij.... die.... nee.. nee.. dat ha'k niet kunnen denken."

Toen Deine ophield met sprêken, beefde zij er van. En wél mogt zij beven: ze had ook met den man zoo best veur gehad. 't Beest, dat ze Teunis schonk, gaf ze met een bijzonder oogmerk. Ze had gemeend, dat Dissel, in het bezit van zulk een — voor den geringen landman — zoo grooten schat, en opgewekt door hare laatste woorden: Teunis, kiek erst nog is noar d' uijers eer dai 't verkupt!" zijne plannen zou hebben laten varen en een werkzaam en nuttig lid zijner gemeente zou geworden zijn. Ze had dommenei gesproken en geroajen is noar Teunis te goan, um de kerl in 't goeje spoor te helpen, moar, ... fluite!! Teunis had krek zooveul noar d' uijers gekeken as ie noar de dommenei geheurd had, en binnen acht doagen was ie vort gewêst en Deine-Meu zei hoe 't voarders liep.

Wel betuigde Teunis, met vervluukingen, dat Deine onwoarheid sprak, dat ie noar d' Oost was gewêst, dat ie dóár — zoo woar as God! — de olifanten, as hier de perds en 't vee, in de weerds had zien loopen en de krinten en rozien' eiges van de boomen had gegêten; dat ie op 'n tabaksplantoazie was gewêst, moar van al de tiegers en slangen en iesbeeren, die 'r krek as hier de honden en kiepen langs de stroat kuijerden, zoo benaauwd was geworden, dat ie was weggeloopen en, um dat 'r geen okkoasie met 't schip was gewêst, noar hier gemassierd was, dat ie'r nog de bloar' van onder de voet' had. Dat ie voarders giesteren margen te D. in 't Fortuin was oangekommen, woar ze hum getraktierd hadden en dat ie — bij hier en gunter — zo'n verlangst noar zien junkske had gekregen, dat ie toch op weg was gegoan, moar, muu as ie gewêst was, onderwêges most zin neergevallen.

Zoo schandoalig had Deine-Meu nooit gedocht dat 'n mins liegen kos.

Op een eenvoudige maar niettemin ernstige wijze bragt zij den man onder het oog, dat zij de volle overtuiging van het leugenachtige zijner woorden had, vermaande hem dringend, om toch te bedenken, hoe hij — misschien reeds binnen kort — voor den hoogen God zou verschijnen, woar 't geen gekscherren meê was, en die geen leugens versting, dat ie toch zou denken hoe goed alles was, toen zien overledene Geurtje nog lêfde, umdat ie toen met God was gewêst en in vrede zien brood had, dat ie God most bidden um vergêving en kracht um den booze uut te roeijen, en heer most goan, went, dat Paul; dien zij van jongs af, veur hem leerde bidden en, — onbekend as ie met ziens voaders lêvenswandel bleef, — had oangemoand hum in zien geist lief te hebben, zoo as 'n kiend beheurd; dat Paul zou motten graauwen van 'n voader, die zich zoo misdroeg en die ie onwêtend, eiges, as 'n dier in 't hok had gedragen.

„Graauwen zou....!" riep Teunis in woede, en hij keek zóó lilk, dat Deine-Meu naar de vuurlêpel zag... maar eensklaps nam zijn gelaat een andere plooi aan en, digter op Deine toetredende, zeide hij zacht:

„Deine, heur is! loa'k zin wa'k wil, wat kan 't schêlen, moar gij bint de mins die me helpen kunt, 'k het niet zóóveul um van te lêven," en Teunis toonde zijn vlakke hand; ai gevuul in 't lief hebt, dan zu'j Pauls vaoder, die de jong in 'n soes oan ou afsting, niet op dreug loaten. Heur is: ik weet, ge bint riek, ge hebt van den deze..." en hij schoof vinger en duim beteekenend over elkander ge bint oud, Deine, en ik zie moar 'n joar of tien jonger; d'r was 'n tied Deine, toen 'k oe lief had." Teunis grinnikte. Zeg, Deine, ai mein nou is gleuven wou, de'k ou nog lief heb... zeg, Deine... hê! hê! hê!... Ge bint toch veur Paul as 'n moeder... hê! hê...! en Deine! bin'k zien vaoder dan niet? as 'k nou is noast ou op 't *Uiversnest* bleef? hê! hê! hê! zeg..."; doch ter naauwernood had de ellendige man zijn laatste zeg" uitgesproken, of de oude vrouw begon van verontwaardiging en van overspanning, door deze vreemde ontmoeting veroorzaakt, zoodanig te beven, dat zij zich aan de leuning van haar stoel moest vastgrijpen en alleen de woorden: Weg, weg! oakeli mins!" kwamen haar over de lippen.

(*Wordt vervolgd.*)

SOERABAYA, den 22sten Junij 1857.

— Bij de *Javasche Courant* van heden is gevoegd een staat van den stand van het rijstgewas op Java onder ultimo April, waaruit blijkt dat dezelve was:

Zeer gunstig. In de Residentien Rembang, Probolingo, Banjoemaas en Kedirie.

Gunstig. In de residentien Buitenzorg, Krawang, Preanger regentschappen, Cheribon, Tagal, Japara, Soerabaya, Pasoeroean, Bezoekie, Banjoewangie, Bagelen en Madioen.

Vrij gunstig. In de residentien Bantam, Batavia, Samarang en Patjitan.

Zeer goed. In de residentie Kadoe.

Niet goed. In de residentie Pecalongan.

Omtrent de residentien Djocjocarta en Soerakarta geene opgaven vermeld. (*Java Bode.*)

BEZOEKIE. — De schoener *Juliette*, komende van Balie en beladen met rijst, koehuiden en koffij, en bestemd naar Singapore, is den 25sten Mei op de klip Karangmaas, gelegen aan den ingang van straat Balie, tusschen de afdeeling Panaroekan en de assistent-residentie Banjoewangie, verongelukt.

De bemanning, bestaande uit een chineeschen gezagvoerder en 20 inlandsche schepelingen, benevens 2 vrouwen, zijn gered en behouden te Djangkar, district Soemberwaroe, aan wal gekomen, van waar zij naar Soerabaya zal worden overgebragt.

Van de lading is, uitgezonderd eenige koehuiden en een paar balen beschadigde koffij, niets gered kunnen worden. (*Jav. Cour.*)

SAMARANG. — Gisteren is men gereed gekomen met het spannen van den draad die het bureau van den E. M. telegraaph alhier in verbinding brengt met de reeds werkende kantoren Batavia, Buitenzorg en Cheribon. Terstond is de werking aangevangen en duurt die bijkans onafgebroken voort. Met de meest verpligtende bereidvaardigheid, wordt door het personeel van het bureau, aan de nieuwsgierige menigte, gelegenheid verschaft, deze belangwekkende toepassing van het Electro Magnetismus als communicatie-middel, in zijn effect te aanschouwen.

Binnen weinige dagen zal de geregelde dienst aanvangen.

— Op den 13den dezer des namiddags ten $5^{1}/_{2}$ ure, onstond er brand in de dessa Pangoong, gelegen benoorden het fort Prins van Oranje alhier, bij welke gelegenheid een 26tal Inlandsche woningen alsmede eenige padie eene prooi der vlammen zijn geworden; de schade hierdoor onstaan is p. m. *f* 355.—

De oorzaak van den brand is aan onvoorzigtigheid te wijten; gelukkig zijn bij dit ongeval geen menschenlevens te betreuren.

Het is voornamelijk aan het beleid van de personen VERHAAR, TEUNISSEN en PORTE, de beide eerstgenoemde korporaals van de kompagnie sapeurs en laatstgenoemde korporaal van het garnizoens-bataillon alhier, te danken dat de brand zoo spoedig is gebluscht.

Naar wij vernemen zal op voordragt van den Assistent Resident van Policie aan genoemde personen eene belooning worden uitgereikt. (*Sam. Cour.*)

LANDMAIL BERIGTEN.

— Dezer dagen is te Maastricht in ziekelijken toestand uit Egypte teruggekomen de Nederlandsche ingenieur Schneiter, die den hoofdingenieur Conrad derwaarts had vergezeld. Niettegenstaande de deswege in verschillende dagbladen medegedeelde, tegenstrijdige berigten, schijnt de doorgraving van de landengte van Suez zeker te zullen tot stand komen.

— Wij vernemen, dat de Heer Mr. S. I. Cohen, advocaat alhier, door de inwoners van St. Martin tot hun gemagtigde is aangesteld bij het Nederl. gouvernement, ten einde hunne belangen waar te nemen in de kwestie der emancipatie, waaromtrent de commissie voor de emancipatie ten hunnen opzigte, in vergelijking met de andere kolonien, zoo onbillijke voorstellen heeft gedaan.

— De commissie uit Zuid-Holland, tot bevordering der stoompaketvaart naar O. Indie, heeft ter kennis van hen, die de vergadering van 24 Maart hebben bijgewoond, gebragt, dat zij de voorwaarden, waarop de minister van kolonien zich bereid heeft verklaard aanbiedingen te ontvangen, onaannemelijk acht, zoodat alsnog geene inschrijving kan worden gedaan. De commissie zal zich evenwel steeds blijven bezig houden met het opsporen der middelen, welke zullen kunnen strekken om de stoompaketvaart naar Java, onder medewerking der provincie Zuid-Holland, op eene gewenschte wijze tot stand te brengen.

— Dezer dagen is bij den Heer J. Leenen, aan zijne kleederbleekerij de Hoop te 's Gravenhage, een stoomwerktuig aangebragt met eene machine tot in werking brengen van al de benoodigdheden voor de droogwasscherij en hebben de daarmede genomen proeven allezins aan de verwachting voldaan.

— Het te Dordrecht te huis behoorende schip *Eensgezindheid*, kapt. Nieuwzwaag hetwelk den 18den Maart met eene lading kolen van Newcastle te Konstantinopel aankwam, ging in de nabijheid van de haven bij Achir Capou ten anker liggen, om met gunstigen wind naar de Zwarte Zee uit te loopen. Verscheidene andere schepen, alsook ongeveer dertig groote barken, bevonden zich op zekeren afstand. Den 29 Maart, des avonds tegen negen ure, ontdekten een matroos en de scheepsjongen, die de wacht hielden, plotseling verscheidene mannen die het schip trachtten te beklimmen. Zij vlogen schreeuwende naar de kajuit op het achterdek, waar de kapitein en de stuurman zich bevonden. De overige bemanning was reeds in de kooi. De kapitein wilde even zien wat er voorviel, toen vier of vijf gewapende roovers op hem aanvielen en een daarvan met den yatagan naar zijn hoofd sloeg; dezen slag ontging de kapitein nog gelukkig door rugwaarts naar de kajuit terug te springen. De kapitein, de stuurman en twee matrozen grepen terstond naar de wapenen en stelden zich daar te weer. Ondertusschen hadden de zeeroovers de beide naar het volkslogies voerende deuren gesloten; het gelukte evenwel aan twee man in de duisternis te ontkomen. Zij werden echter later door de roovers ontdekt, waarop een strijd ontstond, waarin het aan een hunner gelukte in de kajuit te geraken, terwijl de ander (de kok) door drie steken in de borst gewond werd. De kapitein verdedigde zich dapper en beantwoordde het geroep der roovers: Geef ons uw geld, — met geweerschoten, terwijl de matrozen met hunne sabels op de aanvallers inhieuwen. Een der roovers viel meer regtstreeks op de kajuit aan; een geweerschot maakte, dat hij daarin stortte; de matrozen maakten hem met hunne sabels af, en er ontstond nu een hardnekkige strijd met de andere roovers, die hun makker wilden wreken. De kapitein ontving eenige ligte wonden aan de handen; een matroos werd den arm verbrijzeld, doch de roovers delfden eindelijk het onderspit. Hunne kans verloren ziende, sneden zij de boot die langs zijde hing, af en verlieten daarmede het schip. Geen der in de nabijheid liggende vaartuigen had iets van het voorval waargenomen.

Den volgenden morgen werd het schip, door middel van eene kleine stoomboot, tot aan het tolkantoor van Galata gesleept. De ambtenaren der Nederlandsche ambassade, de Turksche haven-kapitein en eenige policie-beambten, begaven zich met een geneesheer aan boord van het schip en begonnen aldaar hun onderzoek. Bij den gedooden roover vond men bewijzen, die tot de ontdekking der overigen kan leiden. Ook de Kapudan-Pacha begaf zich aan boord en prees den kapitein zeer over zijne dapperheid. De drie gewonde matrozen zijn buiten gevaar en ook de kok, die, gelijk gemeld, drie steken in de borst ontving, hoopt men te behouden. De boot, welke de roovers hadden losgesneden, werd door eene Fransche stoomboot in de zee van Mormora gevonden, naar Konstantinopel gebragt en aan den kapitein teruggegeven.

De namen der gewonden zijn de kapitein Nieuwzwaag, de kok Albertus Kote en de matrozen Bosman, Hugo en Ghon.

— Wij zijn door eene vriendelijke hand in staat gesteld de volgende nadere bijzonderheden mede te deelen, omtrent het dezer dagen teruggevonden spoor van een in 1799 tusschen Vlieland en Terschelling gestrand schip, met eene kostbare lading van goud en zilver. Het was de *Lutine*, een Engelsch oorlogsfregat met een enormen schat van gouden en zilveren baren, naar men zich meent te herinneren voor Rusland bestemd. Het schip strandde en zonk en de geheele equipage; op één man na, verdronk; op een stuk hout dreef deze op het strand en deelde aan de eilanders den naam en de bestemming van het schip mede; ten gevolge der uitgestane koude en vermoeijenis overleed hij echter na drie dagen. Weinig kon er intusschen van de kostbare lading worden gered; hoe menigvuldig de proeven ook waren, daartoe aangewend, het schip geraakte te diep in het zand bedolven. Eindelijk werd er dezerzijds met het Engelsche gouvernement een uitkoop gesloten om voor de helft der waarde de lading te bergen. Er vereenigde zich eene Hollandsche commissie, die met eene aanzienlijke som aan het werk ging; het geld werd echter vruchteloos besteed, want het schip was te diep in het zand gewoeld. De *Lutine* en zijn aanzienlijken schat kwamen van lieverlede in vergetelheid, tot dat dat men er ten laatste niet eens meer aan dacht; — maar ziet, daar ontdekken voor enkele weken twee visscherlieden, terwijl zij ter hoogte van de plek der stranding visschen, een zeeton, die van zijne gewone plaats was verwijderd. Zij zetten daarop koers en bereikten haar; de ketting was echter slechts met de grootste inspanning in te halen, en zij zagen eindelijk tot hunne niet geringe verwondering daaraan een wrak bevestigd; het was de voorsteven van een schip met looden kluizen. Het werd op droog gehaald, naar Terschelling gevoerd en aldaar ontdekte men den naam *Lutine* er op, in koperen spijkers. De ton was toevallig in het schip gedreven en men heeft daardoor het sprekende bewijs dat het schip met zijn kostbaren schat weder op het zand zit en er nu wel kans bestaat om het geld te kunnen bergen. Mogelijk zal deze toevallige omstandigheid het Engelsch gouvernement of de bovenbedoelde commissie, zoo die of voor zooverre die nog bestaat, aanmoedigen om de zaak te onderzoeken en een anderen argonautentogt te ondernemen om den gulden schat, zoo hardnekkig en zoo lang door de zee bewaakt, aan haar te ontnemen.

— Tot het leggen van den onderzeeschen telegraaf naar Amerika, heeft de Engelsche regering, in navolging van de handelwijze der Vereenigde Staten, een der voortreffelijkste oorlogsschepen gekozen. Het is de *Agamemnon*, waarop sir Edmund (thans lord Edmund) Lyons zich onder het vuur der batterijen van Sebastopol gewaagd heeft, een linieschip van 90 stukken, dat echter van zijn geschut ontdaan zal worden, ten einde de noodige ruimte tot het innemen van den kabel te bekomen, en dat verder als fregat opgetuigd zal worden. Op 30 mijlen aftands van de wederzijdsche oevers zal de betrekkelijk zwakke kabel in een ander uitloopen, die veel sterker is en in staat zal zijn de trekking van het zwaarste anker te wederstaan.

— Men weet dat voor eenigen tijd door de Porte de handel zoowel in zwarte slaven als in Circassische meisjes afgeschaft is, maar men weet minder algemeen van hoeveel invloed die afschaffing op den maatschappelijken toestand der Turksche bevolking zal zijn. Daar het gebruik aan de vrouwen in het Oosten verbiedt, haar gelaat voor een man te vertoonen, behalve aan haren vader, broeder of echtgenoot, kan geen enkele Mahomedaansche vrouw in den harem als dienstbode gebezigd worden, vermits zij anders aan de blikken zou blootgesteld zijn der mannen, die deel uitmaken van de familie. De Christen-vrouwen worden als van zelf daartoe van de hand gewezen; het gebruik maken van hare diensten streed tot dus verre te zeer met de zeden en het vooroordeel des lands. De zwarte slavinnen waren dus de eenigen, welke men tot de huiselijke dienst in de harems kon bezigen. Het verbod tot handel in zwarte slavinnen moet dus wel eene geheele omwenteling in de huiselijke dienst der Turken te weeg brengen, en meer dan alles aan de onschendbaarheid des harems den bodem inslaan. Wanneer nu eenmaal de tegenwoordige slavinnenbevolking zal zijn uitgestorven, zullen de Turksche vrouwen wel genoodzaakt zijn òf zelve het huiswerk te verrigten, òf ter harer vervanging vrije vrouwen te kiezen. In den beginne zal men welligt Christelijke vrouwen in dienst nemen, maar later zullen de zeden noodzakelijk eene verandering ondergaan, en de Turksche vrouwen zullen er eindelijk in toestemmen ook buiten de vier muren te leven. Voor het nemen van bovengenoemden maatregel — de afschaffing van den slavenhandel — komt Reschid pacha in de eerste plaats dank toe.

Overigens dient hier nog vermeld te worden, dat de polygamie in Turkije langzamerhand verdwijnt; met uitzondering van eenige mannen van een oud geslacht, hebben bijna allen die weelde vaarwel gezegd. Het verkeer met de Europeanen heeft hiertoe zeer veel bijgedragen, meer nog dan het verbod tot handel in Circassische meisjes, want die verandering was reeds lang merkbaar, voordat de firman betreffende dit verbod verschenen was.

— De Koningin van England is in den namiddag van den 14den gelukkig bevallen van eene dochter, zijnde het negende kind. In de kamer daarnevens waren de hertog van Cambridge, de lord-kanselier, lord Palmerston en vijf andere ministers, de bisschop van Londen, enz. De hooge kraamvrouw en de jonggeborene bevinden zich zeer wel.

— De *Advertiser* laat zich uit Parijs schrijven, dat daar het plan tot een moordaanslag tegen Napoléon is ontdekt; men had dit gruwelstuk willen ten uitvoer brengen door middel van eene helsche machine.

— Een der Amerikaansche papieren doet eene opgave van het getal faillieten in de Ver. Staten, gedurende het afgeloopen jaar, zoo ver zulks kan nagegaan worden. Het totaal zou bedragen 2705, met een gezamenlijk passief van 132 millioen guldens, gemiddeld alzoo circa *f* 50,000. Meer dan de helft van het getal dezer faillieten betrof New-York. Zij hadden meestal plaats bij weinig uitgebreide zaken, veelal van geïmporteerde goederen, en het actief werd gerekend dooreen circa 25 pCt te hebben bedragen.

—De uitvoer van zilver uit Frankrijk wordt, niettegenstaande het verbod der regering, thans op ruime schaal voortgezet, na gedurende eenigen tijd minder aanzienlijk geweest te zijn. Sommige berekeningen stellen de waarde dier uitvoeren tegenwoordig op een bedrag van ongeveer één à twee millioen franken per dag.

In het klein vertier ziet men dan ook de 5 frankstukken dagelijks minder worden, terwijl zelfs het kleine zilvergeld meer en meer door koperen *sous* wordt vervangen. Een nieuw bewijs der nadeelen en muntverwikkelingen van verschillenden aard, waartoe men door het aannemen en volhouden van het beginsel van den dubbelen standaard geleid wordt.

Het schijnt dus, volgens de berigten, dat zelfs de onderdeelen van den frank als zilvermetaal geexporteerd worden, 't geen trouwens niet verwonderlijk is, daar de zilveren pasmunt in het Fransche stelsel niet, gelijk meestal, van minder allooi is, doch op hetzelfde gehalte als de standpenning is geslagen. Nu moge het goud des noods nog voor den grooten standpenning de zilvermunt vervangen, voor elk lager bedrag is dat metaal, uit den aard der zaak, tot ruilmiddel ongeschikt, en zoo wordt men hier indirectelijk door den *dubbelen* standaard geleid tot het noodlottig en onvoorzien verschijnsel: *uitbreiding der kopercirculatie!*

—Onder de veelvuldige decreten van den tegenwoordigen Franschen Keizer, betreffende den invoer van levensmiddelen en het distilleren uit graansoorten, behoorde ook een verbod om uit rijst te distilleren; dit verbod is thans weder opgeheven.

Het is dus mogelijk, dat bij de groote voorraden rijst, die overal aanwezig zijn, daarvan ruim zal gebruik gemaakt worden, hetgeen welligt eenige vermindering kan te weeg brengen op de tot nu toe zoo aanzienlijke vraag naar gerst voor brandersgraan.

De hoeveelheden rijst, die op 14 Februarij ll. en vorige jaren te Londen in voorraad waren, bedroegen in 1857, 55,487,000; in 1856, 17,265,000; in 1855, 5,720,000 en in 1854, 14,662,999 Ned. Ponden.

— Dezer dagen heeft men nabij Mainz, op eene diepte van twaalf voet, veengrond gevonden, waarin zich zolen, sandalen, groote stukken leder, wollen en linnen stoffen, Romeinsche messen, lanspunten enz. bevonden. Bij nader onderzoek bleek, dat het leder volkomen goed bewaard gebleven was. Men zette toen de opgravingen voort tot eene diepte van 30 voet en vond nog een aantal voorwerpen van soortgelijken aard. De sandalen zijn uitmuntend bewerkt. De zool is met Romeinsche nagels beslagen, het bovenleder in den vorm van riemen uitgesneden en levert een nieuw bewijs van den hoogen trap, waarop kunsten en handwerken bij de Romeinen stonden.

— Mevr. Otto Goldschmidt, geb. Jenny Lind, is den 31sten Maart te Dresden van eene dochter bevallen.

— De Russische vloot der Zwarte Zee, welke op den

dag van het sluiten des vredes (31 Maart 1856) nog in de haven van Sebastopol onder de wateren bedolven lag, wordt weder uit haar vochtig graf opgevischt en opgetakeld; de verwoeste forten van Karabelnaja worden hersteld; eene talrijke schare van poststoombooten en tot het vervoer van granen bestemde Russische zeilschepen bevaren reeds de Azofsche en Zwarte Zee. De arsenalen van Nikojaleff zullen weldra een even grooten voorraad van oorlogsmaterieel bevatten als vroeger in Sebastopol opgehoopt was. Eene menigte van vaartuigen van allerlei soort wordt in Fransche en Noord-Amerikaansche havens voor rekening der Russische regering gebouwd. Te Spezzia, de nieuwe oorlogshaven van Sardinie, zal voortaan een eskader van Rusland voor anker ligger en van uit die haven aan de Middellandsche Zee gelegene vrienden, Piemont en Napels, ondersteunen. De Russische regering, welke 15 maanden geleden nog zoo geheel alleen stond, kan zich nu reeds beroemen op talrijke vriendschapsverbindtenissen. Dit zijn inderdaad opmerkelijke verschijnselen.

—De *Moniteur*, behelst een keizerlijk besluit, waarbij het aanleggen bevolen wordt van een spoorwegnet in Algerie. Dit net zal bevatten eene linie, evenwijdig met de zee, uitgaande van Algiers naar Constantine en van Algiers naar Oran, met verdere vertakkingen om de centrale linie met de voornaamste havens der kolonie te verbinden. De concessien zullen aan particuliere maatschappijen kunnen worden verleend en het leger zal tot het aanleggen der aardewerken gebezigd worden.

— Bij eene op het plein der Tuileriën gehouden wapenschouwing, hield de keizer met generaal Tottleben een gesprek over den Krim-veldtogt; o. a. vroeg hij hem, of een storm op Sebastopol, dadelijk na den slag aan de Alma ondernomen, een goed gevolg zou hebben gehad. „Buiten allen twijfel ware hij gelukt," antwoordde de Russische generaal; „want toen bestonden de verdedigingswerken nog niet, die wij eerst later opwierpen." Het mag hier wel herinnerd worden, dat het plan van wijlen maarschalk Saint-Arnaud daarin bestond, om onmiddelijk na de landing Sebastopol te bestormen; doch zoo als men weet, waagde generaal Canrobert, thans maarschalk van Frankrijk, dien stouten aanval niet; ook lord Raglan was er tegen.

— De *Impartial* geeft een overzigt van de fabrikatie van horologien te Besançon, waaruit men kan zien hoe deze tak van industrie in den laatsten tijd toegenomen is. In 1848 bedroeg namelijk het aantal vervaardigde gouden horologien 3175, en dat der zilveren 24447, wier gezamenlijke waarde geschat wordt op fr. 1,141,595; terwijl in 1856 vervaardigd zijn 60,511 gouden en 99,654 zilveren horologien, wier gezamenlijke waarde geschat wordt op fr. 7,826,907.

Onderzoek naar de verschijnselen op den Oceaan.

Den 15den April had in eene der zalen van het Vereenigings-gebouw der *Kon. Ned. Yacht-Club*, de algemeene jaarlijksche openbare vergadering plaats van de *Commissie tot bevordering van de waarnemigen naar de verschijnselen op den Oceaan*. Zij werd vereerd met de tegenwoordigheid van Z. K. H. prins *Hendrik*. Ook de minister van marine was ter vergadering aanwezig.

De heer *van Gogh*, directeur der afd. zeevaart van het Kon. Ned. Meteorol. Instituut te Utrecht ontving het woord voor zijne te houden rede en zette uiteen wat onlangs door het Kon. Ned. Met. Instituut aangaande de voordeelen van het opvolgen der zeilaanwijzing naar Java, in de dagbladen was medegedeeld en hij achtte het goed dit onderwerp te bespreken, omdat men regt heeft méér te vragen dan eene korte bewering en omdat eene beschouwing van dit onderwerp, gelegenheid geeft op daadzaken te wijzen, die zoo in allen opzigte doen uitkomen, dat de Nederl. zeeman — bij de volharding en bekwaamheid om kennis te vergaderen — tevens niet draalt ze tot eigen voordeel toe te passen en hij alzoo de ware voldoening erlangt, over hetgeen vooral door zijn toedoen is aan het licht gebragt.

Ten slotte van zijne zeer nette en met veel aandacht aangehoorde redevoering, deed de redenaar in het oog vallen, hoe uit de bereids ingekomen journalen het groote nut der waarnemingen bleek, en de reizen dooreen reeds ongeveer 11 dagen verkort waren, alsmede de betrekkelijk geringe moeite, die aan het houden daarvan verbonden was en eindigde met eene krachtige opwekking der aanwezige zeelieden, tot deelneming aan die waarnemingen daar alleen aan hen, die zich deze moeite wilden getroosten, de uitkomsten werden uitgereikt, die door het Instituut met zooveel zorg, als het product van *aller* ervaring, werden bijeengebragt.

Aan het door den secretaris vervolgens uitgebragte ontleenen wij de volgende bijzonderheden:

Aan het observatorium der commissie zijn in 1856 onderzocht: 42 barometers, 39 psychrometers, 249 thermometers (waaronder ongeveer 60 voor de haringvloot), 73 vochtwegers en 64 tijdmeters; alzoo te zamen 467 stuks. De bijzondere zorg voor de tijdmeters gedragen, moge tot verklaring dienen, dat hun aantal in een jaar meer dan verdubbeld is. De waarde der instrumenten, gelijktijdig op het observatorium voorhanden, bedroeg menigmaal *ƒ* 15000. In dat jaar zijn aan 37 schepen kaarten enz. *om niet* uitgereikt, en van 35 gezagvoerders zijn de ingevulde journalen terug ontvangen: deze droegen bijna allen doorslaande bewijzen van den ijver en de kunde der waarnemers. — Naar aanleiding van eene uitnoodigging van den raad der *Kon. Ned. Yacht Club* is het observatorium opengesteld voor het onderwijs aan de leerlingen der zeevaartkundige school; het aantal begunstigers der commissie is verminderd. Had het verslag het niet gemeld, wij zouden het moeijelijk gelooven.

Uit de gedane rekening en verantwoording bleek een tekort van *ƒ* 342. Te dien aanzien zeide de voorzitter, dat de commissie zich zelve had afgevraagd of zij het doel van haar bestaan aan het tijdelijk gebrek aan middelen mogt opofferen, of zij dat mogt doen, nu reeds gebleken was, dat de medewerking der gezagvoerders niet te vergeefsch was ingeroepen? De commissie had niet geaarzeld die vraag ontkennend te beantwoorden, zelfs al moest de slotsom zijn, dat zij persoonlijk het te kort moest dekken; zoover geloofde de commissie echter niet, dat het zou behoeven te komen. Rotterdam bleef nimmer achter, als het op de ondersteuning aankwam van eene zaak als deze, die zoo bij uitnemendheid in verband staat tot hare bloeijende scheepvaart.

Alsnu waren, aan de orde mededeelingen van den oud-gezagvoerder *A. Schaap*, die door den secretaris werden voorgedragen. Zij betoogden de waarde der kaarten van *Maury* en de noodzakelijkheid om steeds waarnemingen te doen, en zich door eigen studie op de hoogte te stellen der verschijnselen, welke men nog niet door eigen waarneming kent, en niet het minst die, welke op den loop der stormen betrekking hebben, werden in het helderst licht gesteld.

Z. K. H. prins *Hendrik* nam vervolgens het woord. Met bijzonder genoegen had de prins even als het vorige jaar, de handelingen van deze vergadering thans bijgewoond; het had hem goed gedaan te vernemen, hoe de waarnemingen der Nederlandsche zeelieden hadden gestrekt, niet alleen om onzen nationalen roem ter zee te handhaven, maar ook in het belang van ieder burger afzonderlijk, die tot de zeevaart in verband staat. Wat de heer *van Gogh* met zoo veel waarheid had gezegd, wenschte de prins nog nader te bevorderen. Die officier toch was bezitter van een stuk, dat niet was medegedeeld, maar waaruit ten zeerste bleek, dat het reeds meer dan eene eeuw geleden, de Nederlandsche koopvaardijkapiteins waren, die, door verder om de Zuid te varen, kortere reizen dan andere hadden gemaakt. De prins zeide dit aan te halen als een prikkel voor de Nederlandsche gezagvoerders, om voort te gaan op den ingeslagen weg, die tot groot nut en tot eer van ons land leidde. De prins besloot met ieder dank te zeggen die een blijk van zijne balangstelling in deze zaak had gegeven, en met den wensch dat deze commissie nog lang tot nut der scheepvaart mogt werkzaam zijn.

De voorzitter bedankte hierna het publiek voor zijne buitengewoon talrijke opkomst en sloot de vergadering.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Van
Junij	18	Nederlandsche	Maria Catharina.	K. Poel.	Batavia.
„	—	„	Koninklijke Nederl. Yachtclub.	F. L. Zack.	„
„	—	Engelsche	Lemuelle.	M. B. Nattrass.	Melbourne.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Naar.
Junij	18	Nederl. Ind.	Stoomschip Langen Lamongan.	Th. Deighton.	Batavia via Samarang.
„	—	„ „	Riengiet.	To Sarie.	Balie (Padang.)
„	—	„ „	Faidul Moebarak.	Hamdja Noerdin.	Singapore via Samarang.
„	—	„ „	Bacht Mastora.	S. Machmoot bin Aloei Alhabassy.	Singkawang „ Sumanap.
„	20	Zweedsche	Prins Oscar.	C. A. Hartszell.	Stockholm.
„	—	Nederl. Ind.	Mandarijn.	Tjioe Ingsing.	Singapore via Samarang
„	—	„ „	Fathool Joesoor.	Said Achmat bin Mohm. Bauzeer.	Sandelh. eiland via Sum.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Fransche	Nicolas Cézard.	P. Adam.	In reparatie.	Fraser Eaton & Co.
Zweedsche	Lemuella.	M. B. Nattrass.	China.	„ „ „ „
Fransche	Marguérite.	J. Bourdase.	Onbestemd.	„ „ „ „
Nederlandsche	Salatiga.	J. N. Besier.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
„	Henriette.	Chevalier.	„	„ „ „
„	Estafette.	Rietveldt.	Tjilatjap.	„ „ „
Zweedsche	Flamingo.	Rogstadius.	Nederland.	Wm. Mathieu & Co.
Nederlandsche	Derkina Titia.	P. Esink	Onbepaald.	P. Kervel & Co.
„	Koninklijke Ned. Yachtclub.	F. L. Zack.	„	Ruyl Cramer & Co.
Engelsche	Margaret Connal.	Meikle.	„	Major Matzen & Co.
„	Princess.	A. K. N. Tremsame.	Bremen.	McMillan Marten & Co.
Nederlandsche	Laura en Adèle.	H. F. L. C. von Noël.	Batavia.	Van Eck & Co.
Ned. Ind.	Anis Balgair	S. S. b. A. b. Soenkar.	Banka.	Gezagvoerder.

Vertrokken Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Langen Lamongan*, de heeren W. Seurmondt en A. N. Teenga.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; het stoomschip Suriname; de schoenerbrik Egmond; het stoomschip Amsterdam, Gouv. stoom- advies-vaartuig Tjipanas en Bennet; de schepen Nantaise, Nicolas Cézard, Ammana Tulbarie, Marguerite en Alfulck; het stoomschip Ambon; de barken Fatal Maän, Adrakool Haer, Anis Balgijer, Laura en Adèle, Weltevreden, Derkina Titia, Margaret Connal, Estafette, Segaf, Lachmady, Salatiga, Djoedoel Karim, Flamingo, Maria Catharina, Koninklijke Nederl. Yachtclub en Lemuella; de brik Henriette en de schoeners Bella en Machmoud.

PAMAKASSAN.

AANGEKOMEN.

15 Junij. De Ned. Ind. brik *Rachmanie*, gezagv. Sech Abdul Rahim bin Osman Bahasoan, van Samarang den 23 Mei.

VERTROKKEN.

16 Junij. De Ned. Ind. bark *Elmachlaar*, gezagv. Sech Osman bin Mohamat Almaskatie, over Sumanap, naar Sambas passagiers, een inl. militair eene vrouw en 4 bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De brik Rachmanie en de kotter Paulina.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 18den tot en met den 20sten Junij 1857.

AANVOER.

Van Batavia per de Nederl. Ind. bark *Amana Tulbarie*, gezagv. Sech Hamit bin Mohamat Bintok, agent Gezagvoerder.

10 kisten lijnwaden, 100 kisten kramerijen, 50 vaten meel, 10 kisten portwijn, 2 kisten klok en tapijtens McMillan Marten & Co; 9 kisten lijnwaden, 40 picol; dammar, 7 kisten koopmanschappen, Ruyl Cramer & Co, 1 kist palaquin, 3 kisten provisien, kleeren en hoeden, Gebr. van Delden; 3 kisten kramerijen, kat. modewaren en lederwerk, Mathieu & Co; 1 kist aardewerk, Schimmelpenninck & Co; 14 kisten manufacturen, 4 kisten billiard, Fraser Eaton & Co; 60 kisten rhijnwijn, Mathieu & Co; 24 kisten vinger-glazen, 18 kisten beschuit, 1 kist cognac, Martherus; 11 kisten naaigaren, Adam & Co; 44 vaten bier, Pereira & Co; 131 collies koopmanschappen, Johan; 4 kisten patjols en alkatieven, Adam & Co; 24 collies koopmanschappen, Thomas; 552 zakken dadels, Martherus; 3 kisten lijnwaden, 4 kisten borden, van Leeuwen & Co; 33 kisten wijn en provisien, Bechade; 16 collies machinerien en kleinigheden, Major Matzen & Co; 314 collies dranken, provisien, lijnwaden, koopmanschappen en kleinigheden, Order.

Van Batavia per het Ned. schip *Maria Catharina*, gezagv. Poel, agenten McMillan Marten & Co.

53 kisten lijnwaden, 19 kisten diverse koopmanschappen, 797 stuks ijzer, 100 bundels ijzer, McMillan Marten & Co; 100 kisten lijnwaden en aardewerk, Order; 51 vaten bier, 400 bundels ijzer, Adam & Co; 120 manden aardewerk, 2863 kistjes zeep, 3 kist lijnwaden, Thomas; 28 collies koopmanschappen, Ruyl Cramer & Co.

Van Batavia per het Ned. schip *Kon. Nederl. Yachclub*, gezagv. L. Zach, agenten Ruyl Cramer & Co.

461 pakken dadels, 4189 zakken tarwe, 10 pakken was, 232 zakken touw, 25 manden aardappelen, 25 manden wijn, 147 collies diverse koopmanschappen, Johan.

UITVOER.

Naar China, Singapore en Samarang per de Ned. Ind. bark *Faidool Moebarak*, gezagv. Intjik Hamsa bin Noordin.

2 kisten gev. katoen, Fraser Eaton & Co; 5 balen ong. katoen, Fraser Eaton & Co; *ƒ* 15820 sp. maten, 300 zilveren munt, 48 katjes vogelnestjes, 140 picols lange peper, 90 picols aarde katjang, 37 picols koezenuwen, 15 picols dendeng, 8 picols triepang, 6 picols visch vinnen, $1^{30}/_{100}$ picols vogelnestjes, $1^{63}/_{100}$ picols vogelnestjes, 3600 picols olie-koeken, 200 picols rotting, 2400 picols olie-koeken, 1800 picols rijst en 11 kisten inhd. lijnwaden en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Pontianak per de Ned. Ind. bark *Bacht Mastora*, gezagv. Said Mohamat Alhabassij.

11 picols dinding. Gezagvoerder.

Naar Stockholm per het Zweedsche schip *Prins Oscar*, gezagv. Hartzell.

$1709^{82}/_{100}$ picols suiker en 12 picols rotting, Fraser Eaton & Co.

Naar Nederland per het Engelsche schip *Princess*, gezagv. Treasame.

145 leggers arak, $8177^{53}/_{100}$ picols rijst en $224^{63}/_{100}$ picols rotting, Adam & Co.

Naar Sandelhout en Sumanap per de Ned. Ind. bark *Fathool Joesoor*, gezagv. Sech Achmat bin Mohamat Baoeser.

1 baal madapollams, Fraser Eaton & Co; 1 vat ijzerwerk, Kruer von Oven & Co; 2 kisten inhd. lijnwaden en $3^{93}/_{100}$ picols koperwerk, McMillan Marten & Co.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol *ƒ* 23.—
KOFFIJ per picol. Nominaal.
RIJST (CARGA) per kojang *ƒ* 125 à *ƒ* 135.—
Id. (WITTE) „ „ *ƒ* 150 à 160.—
KOEHUIDEN per 100 st. *ƒ* 300 à *ƒ* 500.—
ARAK per legger *ƒ* 120.—
OLIE (KLAPPER) per picol 23.—
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING.
WISSELKOERS 104 à 105 %